

Η Ορθόδοξη αλήθεια για την άσκηση (Αρχ. Κύριλλος Κωστόπουλος, Ιεροκήρυκος Ι. Μ. Πατρών)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 11 Μαΐου, 2014

Είναι σε όλους γνωστό ότι στην ερώτηση «ποιών έργο είναι η άσκηση» η απάντηση είναι η αυτή: «Των ασκητών».

Δικαιώνεται, όμως, μια τέτοια απάντηση από την Ορθόδοξη Θεολογία;

Για να απαντηθεί το πιο πάνω ερώτημα μέσα στον χώρο της αλήθειας πρέπει να ληφθεί υπόψη η πτώση του πρώτου ανθρώπου, η οδύνη της πτώσεως και εν ταυτώ η απέραντη υπαρξιακή χαρά της Αναστάσεως. Η άσκηση αποτελεί κατ' ουσίαν βίωση και υπέρβαση της οδύνης αυτής υπό το φως της ελπίδος της Αναστάσεως.

Η νηστεία η κακοπάθεια, η προσευχή, η μετοχή στην μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας μας και όλες γενικώς οι στερήσεις και θλίψεις στη ζωή του ευσεβούς μέλους της Εκκλησίας μας είναι άσκηση με εσχατολογικό νόημα.

Και τούτο γιατί η πορεία της ασκήσεως αποτελεί αντίθετη φορά προς εκείνη της πτώσεως. Με την άσκηση ο έρωτας του κόσμου και της αμαρτίας μετατρέπεται σε έρωτα του Θεού. Ο Μ. Βασίλειος λέγει: «Ασκησις δε ευσεβείας την ψυχήν τρέφει τοις θείοις διανοήμασι» (PG 32, 225C-D).

Αποφεύγοντας ο πιστός χριστιανός την τρυφή και την άνεση, οι οποίες προκαλούν την αναλγησία, τη σκληροκαρδία και την πώρωση, εισέρχεται στον χώρο της εκκλησιαστικής ασκήσεως, η οποία καθαίρει την ψυχή και οδηγεί τον άνθρωπο στην κοινωνία μετά του Θεού Δημιουργού του και του συνανθρώπου.

Πόσο αυτό

ακούγεται παρηγορητικό στην σημερινή κατάσταση των στερήσεων και της πτωχείας!

Το υλικό σώμα

μετέχει στον αγιασμό του ανθρώπου. Για τον λόγο αυτό η άσκηση αποκαθιστά τον άνθρωπο σε αυτό που έχει κληθεί. Το να είναι δηλαδή κεκαθαρμένη εικόνα του Θεού.

Η άσκηση, πρέπει

να γνωρίζουμε, είναι ένα εκκλησιαστικό και όχι ατομικό γεγονός. Μέσω αυτής ο ατομικός τρόπος υπάρξεως μεταβάλλεται σε προσωπικό γεγονός κοινωνίας μετά του Θεού και του συνανθρώπου. Επί παραδείγματι, η εκκλησιαστική νηστεία μεταβάλλει την ενστικτώδη ανάγκη της τροφής, την βουλιμία για την ατομιστική αυτοσυντήρηση, σε υποταγή στην κοινή βούληση και πράξη της Ορθοδόξου Εκκλησίας για υπακοή στο θέλημα του Θεού και κοινωνία.

Πρέπει, ωστόσο,

να υπογραμμίσουμε ότι ο Ορθόδοξος Χριστιανός δεν νηστεύει για να καταστρέψει το σώμα -άλλωστε οι κανόνες περί νηστείας τονίζουν: «Παρεκτός ασθενείας» (Βλ. 62ο καν. Αγ.Αποστ.)- ούτε γιατί αποδέχεται την αντίληψη περί «καθαρών» και «ακαθάρτων» τροφών. Νηστεύει, γιατί μέσω αυτής της ασκήσεως παύει να αυτονομεί

την λήψη της τροφής και την μεταβάλλει σε υπακοή στο κοινό θέλημα και την κοινή πράξη της Εκκλησίας. Αυτό, όμως, είναι απόλυτη και ελεύθερη υπακοή προς την Εκκλησία. Επομένως, είναι πάντοτε μια πράξη κοινωνίας. Με την υπακοή αυτή κοινωνείς αγαπητικώς και ελευθέρως με τον Δημιουργό σου Θεό.

Ανάλογα με το

προαναφερθέν παράδειγμα της νηστείας θα μπορούσαμε να μιλήσουμε και για τις άλλες μορφές της εκκλησιαστικής άσκησης. Για την εγκράτεια, για παράδειγμα, της ερωτικής επιθυμίας, τη συμμετοχή στην προσευχή, τις γονυκλισίες, που καθιέρωσε η μοναχική παράδοση, τις πράξεις υπακοής και αρνήσεως του ατομικού μας θελήματος, πράξεις ελεημοσύνης, τη συμμετοχή μας στα ιερά Μυστήρια κ.ο.κ.

Ολες αυτές οι

ασκητικές πράξεις είναι μορφές αντίστασης στην εγωκεντρική ατομικότητα του σημερινού κυρίως ανθρώπου μορφές πάλης για την υπέρβαση της βιολογικής φύσεώς του, η οποία αντιστρατεύεται την πνευματική τοιαύτη. Ως αποτέλεσμα τούτου θα έχει τη δυνατότητα, με γνώμονα την εκκλησιαστική άσκηση, να ολοκληρωθεί μέσα από την κοινωνία του με τον Θεό και τον συνάνθρωπο.

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

Κατακλείοντας,
τονίζουμε ότι η άσκηση δεν συνιστά στέρηση των αγαθών της ζωής, εχθρότητα προς το σώμα και απαξίωση της ύλης, όπως θέλουν να ισχυρίζονται οι σαρκολάτρες.

Η άσκηση είναι
πορεία του αγωνιζομένου πιστού προς την προσωπική του ολοκλήρωση και την αποκατάσταση στην προ της πτώσεως ομορφιά της αμαυρωμένης εικόνας του Θεού,
που
είναι ο άνθρωπος.

*(Δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα
«Πελοπόννησος» των Πατρών στις 9/4/2014)*